

Cvetje s polja modroslovskega.

(Spisal dr. Fr. L.)

(Dalje).

17. Človek.

Vsaka stvar je vredna, da jo spoznamo; tudi ni nobene, ki bi ne vzbujala naše vedoželjnosti. Vendar sami zase skrbimo najprej, pa tudi zanimamo se najbolj. Zato je nauk o človeku za nas pred vsemi drugimi mičen in vabljiv. Koga ne bi zanimalo zvedeti resnico o človeku, namreč: Kaj ali kakšno bitje je neki, od kod in čemu je, kakšne moči ali zmožnosti ima in kako naj jih najbolje rabi.

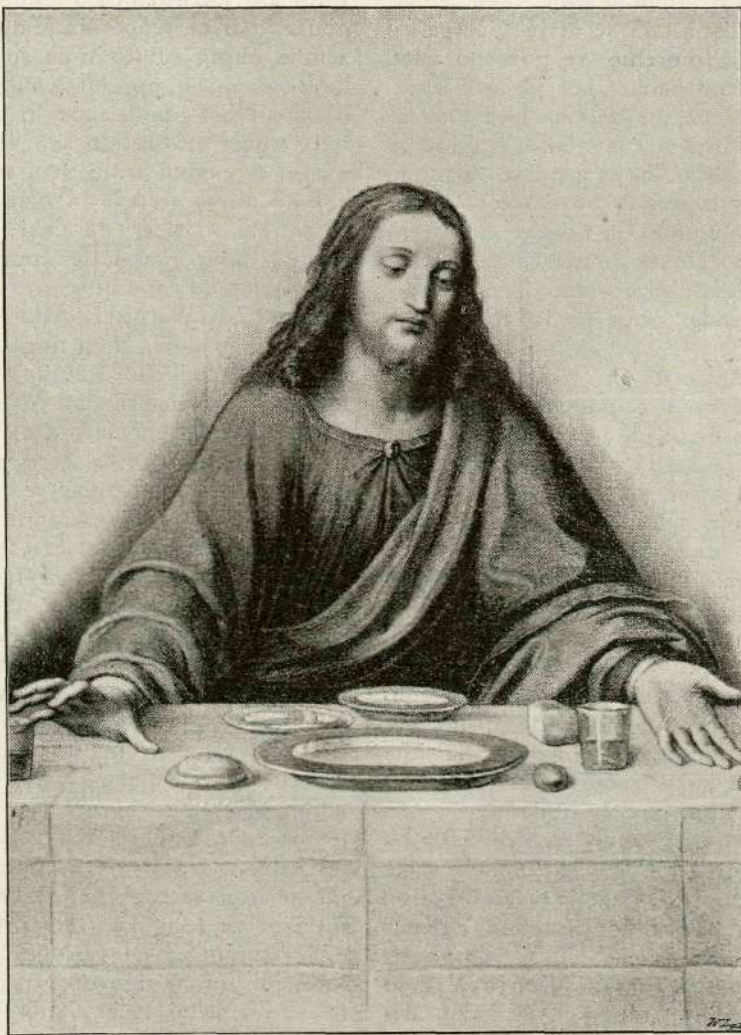
Žal, da je tudi v teh naukih toliko nejednosti, razlik, nasprotovanja, zato pa tudi zmot in prevar. Mislil bi si kdo, da človeštvo polagoma, mirno, trezno in brezobzirno preiskuje vsa vprašanja, ki se tičejo naše narave. Res je, da mnogi preiskujejo umno in z dobro voljo, a večina preiskuje sebično, tako namreč, kakor bolj ugaja njih željam. Naša naloga je torej, da povemo prave nauke kratko in da jih dokazemo trdno.

Vsi modroslovci priznavajo, da je človek med zemskimi bitji najvišje in najpopolnejše bitje. Treba ga je samo pogledati in primerjati z drugimi živimi bitji, da se o tem prepričaš. Četudi imajo nekatere živali več močij in

tudi več spretnejših kakor človek, vendar v splošnem oziru ni nobena žival boljša kakor človek. Ako se pa oziramo še na njegove duševne moči, tedaj se nam kaže ta razloček ne samo velik ampak bistven, zakaj uma in volje ne nahajamo pri nobenem drugem zemskem bitju.

Prva stvar v našem vprašanju je, da zvedemo, kaj je človek. Kdor si ogleda človeka samo po zunanosti, ta ga še ne pozna. Tudi tisti ga ne pozna, ki vé za vse notranje dele. Šele tisti ga pozna dobro, ki vé za zunanje in notranje sestavine, ki pozna zunanje in notranje lastnosti, ki vé za vse de-

lovanje človeško, in naposled tudi vé, od kod ali iz katere substancije delovanje izvira in po kakih zakonih se vrši.

Leonarda da Vinci-ja Kristus v „Zadnji večerji“.